

MAGYAR KURIR

Indált Bétsből, Kedden Junius' 24-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Brasília.

A' *Times* nevű újság' írója *Londonban*, a' *Brasiliai* történetekről egy hoszszú elmélkedést adott, mellyet hozzá egy most Londonban tartózkodó *Brasiliai* ember irt. Értelmes okoskodások fordulnak benne elő: —“

„Uraim! így következik a' levél, kéntelennek érzem lenni magam' hogy ezen levelemnek kiadására kérjem az urat, melly a' *Pernambukóban* történt támadásról szóló tudósításoknak szorosabb megvilágosittatásokra fog szolgálni. Meg kell előre jegyezni, hogy minden, a' mi ezen tárgyról, máig (ezt Május' 31-dikén írják) közönségessé téletett, tsak annak az egy Anglus kereskedőnek beszédében fundálódott, ki a' *Rovena* nevű hajón *Barbadós* szigetére érkezett, a' melly hajó a' *Pernambucoi* kikötőhelyet, a' támadásnak kiütése után 6 napok múlva hagyta oda. Egészszen bizonyos tehát az hogy még ekkor telyességgel nem lehetett tudni, hogy *Brasiliának* egyéb tartományáiban, mellyekről a' mondatott, hogy a' támadás beennek egyszersmind kiütött volna, mi történt légyen, minthogy lehetlenség ezen meszszefekvő tartományok közzül oly rövid idő (6 napok) alatt tudósítást venni. Hasonló nagyitással vagnak a' több környülállások is előadattatva, tudniillik, hogy a' nép a' környékről mindenünnét a' fő városba *Pernambukóba* futott volna, hogy a' támadók' ügyit minden javaival és életével is védelmezze,

minthogy lehetlenség egy ilyen széles kiterjedésű tartománynak minden vidékeiről hat nap alatt tudósítást venni, affelől, hogy a' nép mitsoda hajlandóság által vezéreltessék egy sok századoktól fogva fennálló Országlószéknek ily hirtelen való felfordittatására nézve. Azily rendkívül való történeteknek még rendkívülvalóbb szinекbe való öltöztetése, kivált mikor a' rendkívülvalóságának nagyítása 's a' költeménynek hitelesülése ily nagy távolság által könnyebbítettnek, a' mai időben oly vágyódás, a' melly már esmeretesebb köztünk, hogy sem ily könnyen megtsalattatni engedhetnök általa magunkat. Ide járul, hogy azok az emberek, a' kik *Pernambukóban* a' támadást tsinálták, a' népnek megtsalhatása végett gyanithatóképpen minden féle költeményekhez folyamodnak, hogy ezt, a' dolgoknak valóságos minémüsége felől tévedésre vehessék. Mint példát emlithetjük erre egyebek között azt a' szemtelen mesét is, hogy 150 személyek a' *Rio-Janeirói* Udvarnak titkos parantsolatjára megfogattatván, minden törvényes formalitás nélkül halálra íteltettek volna. E' már tsak magában is oly gyáva költemény, hogy megezafoltatást sem érdemel, 's én meggyőződött vagyok afelől, hogy az, ki a' *Brasiliai* Monarchának személyes tulajdonságát 's ország-lói lelkét, tsak valamennyire is esmeri, egy szempillantatig sem fog hitelt adni annak, hogy ily kegyetlen lépésre alkalmas lehetne. Mind ezek azt bizonyítják, hogy azok a' hírek, mellyeket ez a'

hajó a Pernambukói kikötőhelyről *Barbadósba* hozott, átaljában mind a' támadóitól vették eredeteket, 's hogy az a' kereskedő, a' ki mind ezeket közlőtte, minden megvizsgálás 's megítélés nélkül beszéllette elő azokat a' híreket, a' melyeket Pernambukóban a' népnek felingereltetésére a' lázszítók gondolták ki. Tsupa nevetség továbbá az, a' mit ezen dolgoknak kibírdetői arról tudni akarnak, hogy ezen özszeesküvésnek az ország' külömbkülömb tartományaiban Márztius' 17-dikén kellett kiütni, és hogy tsak valami történet okozta, hogy *Pernambukóban* igen hamar, 10 nappal előbb, kiütött. Mi módon tudósíttathatott volna az a' hajó, a' melly *Pernambukót* Márztius' 13-dikán elhagyván, azután *Brasiliának* egy kikötőhelyében is meg nem jelent, a' felől, hogy ez az özszeesküvés 17-dikben, az ország' egyéb tartományaiban is végrehajtatott legyen? —

„Különös környülállás ezen dologban az, hogy azon hat napok alatt, míg tudniillik a' *Rovena* nevű hajó a' *Pernambukói* kikötőhelyben tartózkodott, 's a' míg a' Provisoriai Országlószék, egy 50,000 fejer és 200,000 Szeretsen 's egyéb *Indus* emberekből álló tartományban az Északi Amérikaí egygyesült Státusok' Constitúziójához hasonlító Respublikai Constitúziót felállított, vagy felállítani akarni látszott — különös mondom az, hogy ezen hat napok alatt ezen országlószéknek semmi hivatalszerént való proklamátziója, semmi országlási Aktája, ki nem adatott, a' melyből, az én ítéletem szerént, egyenesen azt a' következtést hozhatjuk - ki, hogy az Insurgensek még magok egygyütt sem tsinálták volt ki, hogy mihez fogjanak, vagy pedig, hogy, a' mint ezt igen méltán is reménleni lehetett, a' tartománynak sok előkelő és jó fejű emberei között hathatós ellenkezőkre találtak. —

„Az az ember, kiről azt írják, hogy a' Pernambukói revolútzión Országlószék-

nek a' kormányozója volna, nem olyan tulajdonságokkal van felruházta, hogy okos emberek bizodalmat helyheztehetnének benne. *Londonban* lakó hazafitársai tudják felölle, hogy a' kereskedést bankrótírozáson végezte; 's ha szintén bírhat is valami olyan természeti vakmerő bátorsággal, melly az embereket leginkább tsak holmi igen fennjáró 's tsak szerentsekisértésnek neveztehető próbatételek szokta vezérteni, arról mind ezek mellett is tsakugyan akárki meggyőzöttetve lehet, hogy ez az ember (*Martinez* vagy mint mások akarják nevezni, *Martius*) nem tsak magaviseletbéli principiumokban 's a' személyes tulajdonsági méltóságban, hanem tsak a' világi közönséges tudományban 's tapasztalásban való fogyatozásai vagy gyengesége miatt is, éppen elégtelen arra, hogy valamely nagy próbatételnek feje lehessen. —

„De hát mi is végezetre átaljában az a' nagy próbatétel, a' melly ezen tudósításokban ezeknek a' Portugallus Revolútziónistáknak tulajdonittatik? Hogy a' Spanyolok' pártfogói, kik azonközben magokat az ő valóságos javokra nézve megtsalják, a' *Londoni* nyomtató műhelyek közzül némelyekhez (könnyen gondolhatni mi célra) befolyással viseltetnek, ennek a' környülállásnak azt a' hasznát venni iparkodnak, hogy a' *Rio-Janeirói* Udvarnak politikáját rossz színbe öltöztethessék, ezen tsudálkozni nem lehet. Eppen ilyen természeti dolog, hogy azon emberek, a' kik tsak szerentsétlenségekről 's revolútziónokról álmodoznak, 's a' magok különös hajlandósága által a' világnak akár melly részében találtató minden nemű insurgensekkel fraternizálnak, a' magok mérgeket mindenütt örömet kiöntik egy ilyen Országlószék ellen, azért, hogy ötöt gyűlölik, mert *Legitimus*, az az, hogy törvényes juson bírja az országlást: de más felől, nyilván kimondom, meg nem foghatom miként eshessék az, hogy bizonyos

írók, kik különben a' rendet és igazságot kedvelik, a' kik örömmel szemlélik, ha az Országlószékek jobbításokat hoznak-be, azt azonban, hogy az Országlószékek, reformáltatásnak színe alatt erőszak által felfordittassanak, nem szívelhetik, meg nem foghatom mondani, hogy az ilyen írók, a' dolgoknak, melyről beszélnek, minden esmerése nélkül, az úgynevezett *Brasiliai Revolutzió*nak pártját foghatják 's tsak egy szempillantástig is hitelt adhatnak annak, hogy Nagy Britanniának java, vagy az ő kereskedés-béli haszna, ezen véle ily szorosán összeszetsatoltatva lévő thrónusnak, a' *Brasiliai Udvar*nak, 's a' mellyet a' világnak ezen tulsó részére, ő maga költöztetett által, valamit tsak legkissebbet is nyerhetne. Az ezen tárgy 's kérdés eránt uralkodó tudatlanság olyan nagy, hogy azok, a' kik még eddig erről szollottak, bár melly nyilvánosságos legyenis ez, tsak arra a' nagy és egész külömbözésre sem esmertek reá, a' melly egy felől egy *Brasiliai Revolutzió*nak, másfelől a' Spanyol tartományoknak az Anya-Spanyolországtól való elszakadásának principiumaik és követkevéseik között, feltaláltatik. —

„Egészszen el akarom halgatni a' Portugallus és Spanyol Országlószékeknek principiumaik 's magokviseleto' összehasonlításából akárkinék önként szemébe tűnő gyűlölséges külömbséget; tsak azt említem, hogy a' Spanyol Amérikanusok már különben is hét esztendőktől fogva tusakodnak azon, hogy azt a' plántatartományi-módon való bánás' jármát a' magok nyakokból kivethessék, mellyet az Anya-Spanyolország tett arra; és ha a' múltakon épült tapasztalásból 's átaljában vétetve minden plántatartományoknak iparkodássokból, jövendőre nézve követkevést tsinálhatunk, a' nélkül, hogy beszédünknek roszra való értetődésétől kelljen félnünk, valósággal előre megmondhatjuk, hogy a' *resultatum* reájok nézve fog kedvezőleg kiütni. *Brasiliának*

állapotja ellenben egészszen más. Ő már nyoltz esztendőktől fogva mind azokat a' boldogságokat megnyerte, mellyekért a' Spanyol Amérikanusok tsatáznak, 's már régóta megszabadított mind azoktól a' terhektől, mellyek a' plántatartományi régi systemával összeszektöztetve vagynak. A' *Brasiliai* lakosok minden nemzetekkel szabad kereskedést és közösülést folytathatnak; az ő Monarkhájok köztök lakik; minden Portugallus vagy *Brasiliai* nevezetre való tekintet és külömbség nélkül minden hivatalokra felvétetethetnek az országban, sőt a' mi több, ha az igazat meg akarjuk vallani, ki kell mondanunk, hogy a' *Brasiliának* jóvára való tekintet a' *Rio-Janeirói Országlószékek* minden politikai intézeteiben a' főbb volt, 's valósággal ha a' Portugallus, vagy *Brasiliai* nemzetek közzül valamelyiknek részéről valamely panaszt vagy valamiak kívánását lehetett volna várni, semmi részrehajlás nélkül való emberről fel nem tehetni, hogy azt gondólja, hogy ennek a' panasznak, *Brasiliából* lehetne származni! Nem *emancipatió*nak (nem hazai jusokkal való élhetésnek) keresése az, a' mi a' *Pernambukói* lakosokat támadásra vette, 's az ő ügyek ezen tekintetben valósággal nem is érdemli a' más nemzetek' jó indulatját. Lássuk tehát, hogy hát valami egyéb efféle jó indítóokot hozhatnak é ők elő? (*Végezte a' jövő pénteken következik*).

~~~~~

A' Londoni levelek egy előadást adtak ki a' *Pernambukói* támadásról, mellyet az egygyik lázzasztó irt, ily titulus alatt: „Előadása azon történeteknek, mellyek az *Arrecifében* Mártzius' 6-dikán történt legszerentsésebb 's legditsőségebb *revolutzió*nak kiütésétől fogva előfordultak, midön a' mi vitéz hazánkfiainak nemes iparkodásaik által, a' Királyi Tyrannusság' pokoli tsudája, *Brasiliának* ezen részéből kiirtatott.“ — Az is erős-

sittetik ebben a'szemtelen és Istenkáromló irásban egyebek közt, hogy bizonyos esetekben az országlás ellenvaló engedtelenségnek az az érdeme van, a' mi a' hérosi bátorságnak, 's hogy az egész munka a' Gondviselés' munkája 's a' Mindenhatónak áldása légyen.

Akár melly mérges tüzet okádjának is azonközben ezen dühösködők, minden tsendesség' szeretőknek megnyúgtatássokra mi is örömmel megemlithetjük a' *Bétsi Beobachterrel* egygyütt, hogy a' *Londonban* Junius' 10-dikén költ tudósítások szerént, mellyek ő hozzá rendkívül való alkalmatosságon érkeztek a' *Pernambukói* támadásnak híre *Rio-Janeiróban*, a' Királyi Udvar' mostani lakóvárosában közönséges bosszankodást gerjesztett-fel; 's átaljában *Brasiliának* minden Délre fekvő tartományait oly nagy undorodással töltötte-el, hogy ezeknek lakosaik önként elajánlották magokat, hogy a' támadók ellen való verekedésre pénzt és seregeket adnak. A' támadás' tüze ezen tudósítások szerént nem terjedett tovább *Pernambukónál*, 's az a' hathatós iparkodás, mellyel a' *Bahiai* Kormányozó ezen tüznek kioltásán dolgozik, méltán reménlenünk engedni, hogy nem tsak tovább nem fog terjedni, hanem nem soká ott *Pernambukóban* is, vagy inkább *Arrecifében*, mint-hogy a' város' másik részére *Olindára* még ki nem terjedett, a' maga fészében meg fog oltódni. —

A' *La Felicite* nevű Frantzia hajó a' folyó Jun. 6-dikán kötött-ki *Nanteshez*. Ez Aprilis' 12-dikéig szólló leveleket hozott *Pernambukóból*, mellyekben a' mondatik, hogy arra, hogy ez a' támadás letsendesítették 's a' rend helyreállították, nem kivántatik egyéb, tsak egy nem nagy számú reguláris fegyveres sereg, de olyan, a' melynek hűsége eránt bizodalommal lehessen viseltetni. — Hogy a' támadás' fejei a' magok kintseikkel az Északi Amériki egyesült Státusok' földjére el ne

szökhessenek, a' *Bahiai* Kormányozó néhány vigyázó hajókat állított a' *Pernambukói* kikötőhely' eleibe, mellyek között Lineahajó is van egy. A' *Bahiai* lakosok nem tsak magok részt nem vettek a' támadásban, hanem már most minden igyekezettel dolgoznak kioltásán, hajóikat minden tehetségekkel, pénzekkel és egyéb vagyonaikkal, oda ajánlották ezen célra. A' *Bahiai* Kormányozó minden ditséretet felyülhalad, olyan jól viselte magát ezen fenyegetődző környülállások között. — Azt, a' mit közelébbi újságunkban egy Barátnak megfogattatásáról, mások után tsak mintegy kétségbehozva irtunk, későbbi levelek is erőssítik. *Pernambukói* papnak írják lenni, 's úgy beszélnek elő a' történetét, hogy ő onnét egy kised hajón, hat más insurgenseknek társaságában, proklamátziókkal, tisztségi levelekkel, 's minden efféle revolútziós műhszerekkel rakodva, a' partok mellett evezdegelt titkon, minden apró városokba bement titkon, 's ott zendülésre gerjesztette az embereket, mind addig, míg a' *Bahiai* Kormányozónak kezére kerülvén, ez őtet hadi tanás' eleibe állította, 's három napi törvénytartás után halálra íteltette, 's Mártzius' 29-dikén meg is ölette.

Bizontalan kútsejek után erőssítik némely tudósítások, hogy *Pernambukón* kívül, *Paraíba* és *Rio-Grande de Norte* volnának még azok a' tartományok *Brasiliában*, mellyek függetleneknek hirdették magokat.

Nagy Britannia.

Junius' 3-dikán ilyen követséget vittek 's terjesztettek a' Ministerek a' Régens Princztől a' Parlamentum' két háza' eleibe: —

„*György, Régens Princz.*

„*Ő Királyi Hertzegsége, a' Király' ő Felsége' nevében és részéről, megparantsolta, hogy azon papirosok a' Felső (s alsó) ház' eleibe terjesztessenek, mellyek azt bizonyítják, hogy azok a' mesterke-*

dések, öszszegyülekezések, 's öszszetsatolódások, mellyeket ő Királyi Hertzegsége ezen üléseknek elkezdődésekkor ezen házaknak figyelmetességébe ajánlani jónak ítél, még most is folynak, 's a' mellyek azt mutatják, hogy ezek a' mesterkedések az ország' külömbkülömb részeiben oly módon 's oly nagy munkássággal üzettenek, hogy a' közönséges tsendeséget megháboríthatják, 's az országnak a' Constitúzióval megegyező intézeteit is veszedelmezthetik. Ajánlja ő Kir. Hertzegsége ezen házaknak, hogy ezen követséget, haladék nélkül, érett megfontolás alá vegyék."

Minekutánna Lord *Castlereagh* az alsó házban ezt a' követséget felolvastatolna, által adta annak egy zöld zsákban azon leveleket, mellyek az említett mesterkedéseket bizonyítják, 's ajánlotta, hogy ezeknek megvizsgálásokra éppen azon személyekből álló biztosság neveztesse ki, kik a' minap, mikor a' Habeas Corpus Akta felfüggesztetett, a' hasonló tárgyú leveleket megvizgálták vala. Az ellenkező rész pedig azt jóvállotta, hogy azon 21 személyekhez, kikből az említett biztosság állott volt, most még 21 újabb személyek adattassanak. A' két féle ajánlás vetélkedésre adott alkalmatosságot, melynek voksolás vetett véget, a' Ministerek' jóvállása állott-meg, melynek 126 vokok fogták pártját 66 ellen.

Frantzia Ország.

Jun. 7-dik napján ismét Conferentziát tartottak Párisban az Austriai, Anglus, Spanyol, Orosz, és Pruszsus Követek, 's a' Frantzia Főminister *Richelieu*, Hertzeg *Wellingtonnal*. Úgy itél a' közönség, hogy tanatskozássoknak egygyik tárgya most is a' Spanyol és Portugallus Udvarok között való egyenetlenkedésnek eltsendesíttethetése, a' másik pedig a' Brasiliai történetek lehettek.

Mostanság sokat olvastunk a' közönséges levelekben Frantziaországnak kü-

lömbkülömb departamentjeiben a' gabona' dolgában való szükség miatt uralkodó nyúghatatlankodásokrol. Magok a' Párisi levelek ennyit emlitenek ezen lármázásokról: — „*Souillacban* két hajót, mellyek a' *Dordogne* vizén gabonával eveztek, egy nyúghatatlan csoport fel akart prédálni: segyveréseknek kellett a' dolognak elejét venni. *Chatillonban* is történtek valami efféle lármák, de eltsendesítették. *Lyon* körül némely közönségekben fontosabbak voltak az előfordúlt rendetlenségek, mint eleinten iratott, de már ezeket is elnyomták. A' lármázók valami 50-nen elfogattatván *Lyonba* vitettek megítéltetés végett. A' lármázók szerették volna magokat a' *Lyon* városabéli rebellisekkel öszszetsatolni, de elfogdosták őket. Ezeknek egygyikénél pistoly lévén agyon lötte a' departament Legiójának egygyik Kapitányát. *Briguesben* melly egy nagy mezőváros, tsak három hivatal nélkül lévő tisztek vettek részt a' támadásban; a' nép nem avatta magát semmibe. A' szomszéd departamentekben, így végzi szavait a' Párisi tudósító, legnagyobb tsendesség uralkodik."

A' termések Frantzia országban is igen jó reménsséggel biztatják a' föld' népét. A' jövődöre való kinézés nagyon kellemetes: tsak a' jelen lévő felettebb szomorú, minthogy egy, hat fontos kenyeret, a' *Straszburg* vidéki falukon 6 krajtzár hijján két Német forintért adnak, pedig ott pengő pénzel beszélnek.

Spanyol Ország.

Generális *Lacyt* *Barcellonából* a' tömlötzből, melyken eddig tartották, által tették a' kastélynak egy szárnyába: hanem minthogy nem írják miért, ki egy ki más okát gondolja. Némelyek arra magyarázzák, hogy az ő fogsága' helyyének megváltoztatása, könnyebbülés volna, melly azon kegyelemért esdeklő sok kérelmekre nézve történt volna, mellyek az ő *Kataloniában* találtaté sok barátaitól szün-

telen érkeznek a' Királyhoz. Mások azt az okát gondolják az ő keményebb erősségbe lett zárattatásának, a' miért az is történt volna, hogy a' *Barcellonai* őrző sereg megszorított, melynek ismét azt az okát gondolják lenni, hogy a' hegyek között bujdosló fegyveres haramiak száma nagyon nevedik, kik már az *Ebró* jobb partján is mutatni merik magokat az *Aragonia* és *Katalonia* között lévő határokon.

Portugallia.

A' folyó *Junius* 9 - dikén költ *Londoni* levelekszerént, *Portugalliában* szerentsésen kiudódott egy özszeesküvés, a' melynek *Május* 25-dik és *Junius* 5-dik napjaik között kellett volna kiütni, 's a' mellyel a' mostani országlásnak felfordítására, *Anglus Marschal Beresfordnak* (a' *Portugallus* armáda' fő vezérének), 's több más *Anglus* fő tiszteknek megöletésekre lett volna a' célzás. *General-Lajtnánt Gomez Freire*, ki az özszeesküvés' fejének mondatik lenni, *Május* 25-dikén éjtzaka bünös társaival egyetemben elfogattatott. Az egész veszedelemnek eleje vétetett, 's *Lisbonában* tsak egy szempillantatig is meg nem zavartatott a' ténnyesség.

Német Ország.

Frankfurt Jun. 10-dikén: — Ezen vidék ken a' rozs legtelyesebb virágjában van; a' búza régolta nem volt szebb mint most; a' kaszálláshoz minden órán hozzá fognak 's széna is elég leszen; a' szőlő, tsak az idő tovább is így kedvezzen néki, legjobb reménységgel biztat bennünket. — Hasonló módon irnak *Norimbergából*, és sok más vidékekről. — (*Austrábol* nem sok napok múlva azt fogjuk írni, hogy hozzá fogtak az őszi gabonának aratásához).

Az Európából való kivándorlásnak szokatlan számossága megérdemli a' közönséges figyelmetességet. A' *Rénuson* ennyi számú személyek eveztek - le *Hollan-*

dia felé *Májusnak* két utolsó heteiben, úgymint annak 16-dik napjától fogva utolsó napjaig: —

Badeniek, 492 férfiak, 449 asszonyok, 1090 gyermekek; egygyütt 2057 személyek.

Alsatziaiak, 211 férjfiak, 190 asszonyok 444 gyermekek, egygyütt 845 személyek.

Württembergiek, 50 férjfiak, 38 asszonyok, 69 gyermekek, egygyütt 159 személyek.

Summa: 755 férjfi, 677 asszony, 1609 gyermek, egygyütt 3041 személy.

A' *Német Szövetség*' gyűlésén ilyen nyilatkoztatást tett ezen tárgyra nézve a' két *Belgiumok* (*Hollandia*' és *Catholicum Belgium*) *Királyának*, a' *Luxemburgi Hercegség*' részéről ezen gyűlésen lévő *Követje Báro Gagern*: —

„Egygyükünk előtt sem lehet, úgy mond, a' népeknek az *Orosz* birodalomba 's *Amérikába* való, nem szokatlan ugyan, de felettébb nagy kivándorlása, titok. Mi ezt minden napokon szemekkel látjuk, 's én azt kívántam volna, hogy ezen tárgy más részről és nem általam hozatott volna ezen nagy méltóságú gyűlés' eleibe. Mostan *Udvaromtól* vett irások adják reá az alkalmatosságot, mellyekből azt, a' mi ezen tárgyat illeti, fordításban ezennel a' nagy méltóságú gyűlés' eleibe terjesztem. Ezen irásokban e' van: „*Brüsszel*, *Máj.* 21-dikén, 1817-ben. Azoknak a' *Németeknek* és *Helvétusoknak* naponként nevedő sokasága, kik a' *Belgiumokba* oly véggel jönnek, hogy itt hajókra ülven *Amérikába* által evezzenek, 's a' kiknek nállunk való megállapodása, ha élelemre való tehetségek nintsen, városainknak, mellyekben tartózkodnak, batorságát veszedelmezetheti, kéntelenítette *Belga Király* ő Felségét meghatározni, hogy *Juniusnak* 15-dikén túl, a' magokat csoportosan özszezsatoló ki-

„vándorló vagy egyéb idegenek, kik oly
„célzással gyűnnek a' Belga kikötőhelyek-
„be, hogy itt az Amerikai egygyesült Stá-
„tusokba lejendő általevezés végett hajók-
„ra üljenek, tsak úgy botsáttassanak-be
„a' *Belgiumi* Királyi vidékekre, ha az-
„eránt, hogy az ő idevaló belépéssektől
„fogva addig míg hajóra ülnek, az ő itt
„való tartózkodások által okozható köl-
„tségekért, érettek, ezen országnak vala-
„mely hiteles lakosai, kezességet válolnak.“

— Ez a' tárgy, Uraim! megérdemli a'
mi figyelmetességünket. De engedjék-meg
uraságtok, hogy emlithessem-meg, hogy
előbb, hogy sem mi, ezen gyűlesen a' népek'
jusain fundálódó tanátskozásainkhoz fog
nánk, én magamra vettem azt, hogy ezen
tárgyat, mint magános ember, egy kö-
zönséges írásban, tsak a' szokásban lévő
's tudományos módok szerént, meghán-
nyamvessem, vagy pedig ugyan ezen mun-
kát más valaki által még jobban megté-
tessem, a' melly munkát én osztán nagy
tiszteletű Uraságtoknak kevés napok alatt
eleikbe fogom terjeszteni.“ —

A' Követ Urak minnyájan jegyző köny-
veikbe tették ezen nyilatkozatást, hogy
felölle a' magok Udvaraikat tudósítsák.

Rettentő leírásokat lehet ezen szeren-
tsétlenekről a' közönséges újságlevelekben
olvasni, kivált azokról, a' kik a' Rénu-
son egy darabig, vagy Hollándiáig is le-
eveztek, de szegénységek miatt vissza-
térni kéntelenítették. Beszélik, hogy
olyanokat is találtak visszafelé útozni az
országúton, a' kik az éhség miatt fü-
vet rágtsáltak. *Amsterdám*nál, hol a'
kapuk előtt katonakajbákat vagy színeket
építettek az ilyen kivándorlók' számára,
30 ezeren gyülekeztek özsze. Hogy ily
nagy sokaságnak számára elegendő hajók
találtassanak, gondolni sem lehet: éppen
mint a' Hollandusoktól sem lehet kíván-
ni, bár egygyenként elég jó szívü embe-
rek találtassanak is köztök, hogy ily nagy
sokaságot élelemmel tartsanak. Melly szá-
nakozásra méltó emberek lehessenek azon-

közben ezen elalélt szerentsétlen kíván-
dorló familiák között, megitélhetni tsak
ennek az egy példának említéséből, hogy
nem régen egy olyan apa fordult - meg
Moguntziában, kinek 13 élő gyermekei
vannak 's a' tizennegyedikkel éppen ak-
kor betegedett vala le a' felesége a' ha-
jón, mellyen Hollándia felé folytatták út-
jokat. — Sokak, a' kik látják az Amériká-
ba való evezésnek lehetetlenségét, vagy leg
alább ezerféle viszontagságokkal való ösz-
szekötttetését, arra határozzák Hollan-
diában magokat, hogy Lengyel országban
vagy az *Orosz* birodalomban próbáljanak
szerentsét.

Egy ilyen kivándorló tsapatrol, mi-
lyeneket a' *Dunán* lefelé takarodni, tsak
nem minden napokon láthatunk, ezeket
olvastunk nem régen a' közönséges leve-
lekben: — „A' folyó Junius' 3-dikán két
hajó kötött-ki éjtzakára a' *Duna* partjá-
nál *Neuburghoz*, a' mellyek 500 férjfi,
aszszony, és gyermek személyekből álló
népet hoztak, a' kik *Würtembergből* az
Orosz birodalomba mennek. A' part, a'
hova éjtzakára kiszállottak, olyan volt,
mint egy békességes lóger. Sátorok ál-
lítottak-fel; a' földre ágyak vettek.
Estveli 8 órakor egyházi ajtatosság tartá-
tott, a' melly tsak a' szabad ég alatt, 's
egy klárinét mellett ment véghez, melly
orgona helyet szolgált. Az egész sereg
egygyüvé állván énekelni kezdett, melly
által meg nem illetődni a' legkeményebb
szívü nézőnek is lehetetlen lett volna, ki-
vált a' ki szívébe szállván elméjében for-
gatta azt a' bizonytalan jövődöt, mely-
nek keresésére ezen szerentsétlen famili-
ák, élteklakta földjétől ily nagy távol-
ságra, idegen nemzetek közzé, útnak in-
dultak.“ — (Ezek nem olyan szegények,
mint a' kiktől feljebb emlékezünk; mert
ezek között, mint mondják, olyanok is
találtatnak, kiknek 10 's 20 ezer forintokból
álló tehetségek van, 's a' kik a' köztök
találtató szegényebbeket is segítik, 's vél-
lek közönséges kassát tartanak).

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pesten Jun. 15-dikén szentelték-meg az új városban, a' melly *Leopold* városának neveztetik, az új templomot, kis Mise, Magyar prédikáció; Magyar énekes Mise, a' Szent léleknek segítségül való hívása, Német prédikáció, processio, Nagy Mise, és Téged Isten ditsérünk tartása által 's ennek vége lévén a' délelőtti ájtatosság kis Misével rekesztetett be, a' mozsarak' durrogása, a' fegyveres Polgárságnak pompázása, a' város Tanácsának, 's a' számos Polgároknak innepi fényessége díszesítették ezen ájtatoskodást. A' processiót, melly *Leopold* városának egy részét megkerülte, Mélt. *Koválik* Püspök Ur vezette, 's a' Nagy Misét is maga mondotta egész püspöki ékességgel. A' Német Prédikációt *N. T. Klinger* Ur Budán a' Királyi Vár plébániájának Administrátora tartotta: a' Magyar pedig Nagy *T. Fejér György* Professor Ur. A' templom az Istennek ditsőségére *Sz. Leopold* tiszteletére szenteltetett, a' kinek szépen készült képe az oltáron díszeskedik. — Ugyan a' Polgárság' adakozásából azon nap 130 személyre gazdag ebéd adatott, 's a' Fő Tisztelendő Papság, a' Katonaság, a' Dicastriumok', Törvényszékek', Vármegye', az Universitas', a' két város Tanácsa' némelly tagjai az új plébánia háznál megvendégeltettek. Az első Plébános, *Tiszt. Faichtinger Domonkos*.

Méltónak tartjuk megemlíteni, hogy ezen templomnak felállítására némelly nagy lelki fő Méltóságok és számos *Pesti* előkelő Polgár Urak, szép áldozatokat

tettek. Az Országbirája *Ürményi József* Ur ő Excellenciája két, és Gróf *Brunszvik József* Tárnokmester Ur ő Excellenciája is egy harangot öntettek ezen új templomhoz.

B é t s.

Császár és Császárné ő Felségek a' folyó Jun. 20-dikán reggel, útnak indultak *Gallitzia*, *Erdély*, és a' Banátusi katonahatárok felé. Császár ő Felségét Fő Camerarius Gróf *Wirbna* ő Exc. ja, Cs. K. Feldmarschal-Lajtnánt az ő Felsége' Gen. Adjutánsa *Kutsehera*, Státus és Conferencialis Tanácsos az ő Felsége Udvari fő Orvosa Báró *Stiff*, 's a' titkos kabinéti Direktor *Neuberg* urak — Császárné ő Felségét pedig az ő Felsége' Fő Udvarimestere Gróf *Wurmbrand* 's az ő Felsége Fő Udvarimesternéje *Lazanzky* Grófné, kísérik. Az első éjjel *Holitschban* háltak, 's ott két napokat töltöttek, 's onnét *Kremsiren*, *Olmützön*, *Tropaun*, *Tetschenen*, *Bialán*, *Wilitzkán*, *Bochnián*, *Tarnowon*, *Jaroslowon*, és *Prezminskén* által folytatják további útjokat *Lembergig*. Ide Jul. 9-dikén érkeznek-meg, 's azutánni útjokat ott fogják elrendelni ő Felségek.

T i r o l i s.

Insbruckbol ezeket írják Jun. 16-dikán: Itt valamint Májusban úgy ezen hónapban is egész mostanig legkellemesebb napok valának. Itt már kaszállnak, széna elég leszsz; a' rozsot, melly igen szép, három hétre arathatjuk. Déli Tirolisban pedig már hozzá fogtak a' rozsok aratásához. Ott is minden féle gabona bőséget ígér.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Jun. 20-dikán 334 $\frac{1}{8}$ — 21-dikén 334 $\frac{1}{2}$ — 23-dikén 335 $\frac{1}{2}$ — forintot.